

Манько Денис Григорович
Міжнародний гуманітарний університет,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін,
доктор юридичних наук, доцент

ЮРИДИЧНА КРЕАТИВІСТИКА ЯК ОСОБЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНОЇ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Оновлений погляд і, певною мірою, поштовх для наукових розробок в сфері питань креативності загальнотеоретичної юриспруденції було зроблено Ю. М. Оборотовим. Учений, зокрема зазначав, що «креативність сучасної юриспруденції – це звільнення юридичних досліджень від догматизованості стереотипів правового мислення, безпосереднє звернення до традицій, норм та інститутів правової спадщини та їх творче використання в умовах нового часу...» [1, с. 4].

Але, в юридичній площині, поряд із здатністю нетривіального та нетрадиційного підходу до вирішення питань у правовій сфері (креативність юриспруденції) існує і юридична креативістика, яка, об'єктивно, не є тотожною креативності.

У наших попередніх дослідженнях, було запропоновано визначення юридичної креативістики як певного учення, системи знань про мистецтво створення, впорядкування, тлумачення, обслуговування та втілення в життя правових актів [2, с. 319].

Із часом, під впливом додаткових результатів аналізу проявів зазначеної категорії у загальнотеоретичній юриспруденції та юридичній практиці, були сформульовані висновки, що юридична креативістика є синтезом знань, умінь та правил відносно компонування форми і змісту правових актів, їх застосування у юридичній діяльності та глибині інновативного та креативного мислення суб'єктів їх створення.

Юридична креативістика вивчає загальні явища правової реальності, а саме питання створення, інтерпретації, впорядкування та втілення у життя правових актів. Перш за все, юридичних документів – письмових правових актів у яких фіксується результат юридично значущої дії. А відтак, ми можемо констатувати взаємо-

зв'язок із такими юридичними науками як: теорія держави і права, кримінальний процес, адміністративний процес, цивільний процес, конституційний процес та ін. У циклі наук загальнотеоретичної юриспруденції юридична креативістика відіграє роль системоутворювальної дисципліни спрямованість якої, перш за все, орієнтовано на момент створення правових актів.

По суті, юридична креативістика є самостійним науковим напрямом в системі юридичних наук та розрахована на прямі дослідження загальних закономірностей особливостей сучасного правового мислення та порядку використання певних правил, способів, методів мистецтва створення, втілення у життя та обслуговування правових актів. Зазначені пошуки дозволяють дослідити на більш глибокому рівні правову сферу. Розкрити сутність та роль суб'єктів правотворення у процесах формалізації права, із урахуванням їх досвіду, використання ними емпіричної бази, осмисленню та узагальненню фактів правової реальності.

Предметом юридичної креативістики охоплюються положення щодо: закономірностей створення, втілення у життя та розуміння правових актів; системи категоріально-методологічного апарату (юридична техніка, юридична технологія, алгоритм права, юридичний алгоритм, юридична композиція правового акту та ін.); сутності та призначення креативного правового мислення; пропозиції щодо розвитку та вдосконаленню окремих понять та положень у правовій сфері.

Як і будь яка інша юридична наука, юридична креативістика виконує певні функції які є відображенням її впливу на розвиток освітянської, наукової та практичної складової юриспруденції.

Доцільним є виділення наступних функцій:

1) пізнавальна – полягає у виявленні, пізнанні та поясненню сутності окремих правових явищ пов'язаних із сучасним правовим мисленням та порядком використання певних правил, способів та методології мистецтва створення, втілення у життя та обслуговування правових актів;

2) евристична – відкриття нових державно-правових закономірностей що виникають в процесі аналізу предмета дослідження;

3) прогностична – виражається в передбаченні подальшого розвитку особливостей формалізації права на основі адекватного відображення його об'єктивних закономірностей та визначення шляхів подальшого вдосконалення правових актів і практики їх застосування.

4) методологічна – виражається у формуванні поняттєвого апарату у сфері створення правових актів, що забезпечує однаковість у класифікації та оцінці явищ фахівцями різних галузей права;

5) науково-прикладна – полягає у розробці рекомендацій для практичного вирішення завдань щодо підготування законопроектів і проектів інших нормативно-правових актів, рішень, що виносяться правозастосовними органами, правореалізаційних документів та ін.;

6) естетична – полягає у формуванні збалансованої юридичної композиції та еталонних вимог до правових актів, посеред яких вимоги ясності, переконливості, точності, однозначності, лаконічності, нормативності, мовностилістичної довершеності юридичних текстів.

Підсумовуючи наведені положення, пропонується під юридичною креативістикою, як компонентом загальнотеоретичної юриспруденції, розуміти – учення, систему знань про сучасне правове мислення та порядок використання певних правил, способів та методології мистецтва створення, втілення у життя та обслуговування правових актів під час здійснення правової діяльності компетентними суб'єктами права.

Література

1. Креативність загальнотеоретичної юриспруденції: монографія. / Ю.М. Оборотов, В.В. Завальнюк, В.В. Дудченко та ін.; за ред. Ю.М. Оборотова. Одеса: Фенікс, 2015. 488 с.

2. Манько Д. Г. Юридичні технології та алгоритми формалізації права у вимірі юридичної діяльності: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 280 с.

Ключові слова: загальнотеоретична юриспруденція, креативність юриспруденції, правовий акт, правова діяльність, юридична креативістика.

Ключевые слова: общетеоретическая юриспруденция, креативность юриспруденции, правовой акт, правовая деятельность, юридическая креативистика.

Key words: general theoretical jurisprudence, creativity of jurisprudence, legal act, legal activity, legal study of law creation.